

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat
for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

9. BTU 586/2005 J.nr. 1410.0017/04

Forbedring af tilgængeligheden i Indre By jf. "Rutenet-modellen"

INDSTILLING

Bygge- og Teknikforvaltningen indstiller, at Bygge- og Teknikudvalget og Økonomiudvalget overfor Borgerrepræsentationen anbefaler

- at tilgængeligheden for handicappede forbedres på udvalgte ruter i Indre By ved at nedsænke kantsten og etablere opmærksomhedsfelter ved fodgængerovergange, oprette ujævnheder og lunger i gangbelægnings, regulere uhensigtsmæssigt sidefald på fortov, etablere gangbaner hen over overkørsler, udskifte gamle vandrender i fortovsbelægnings, udbygge og etablere sammenhæng mellem eksisterende ledelinier for blinde og svagsynede, etablere manglende lydsignaler ved lyskryds samt fjerne eller omplacere uhensigtsmæssigt placeret byrumsinventar i gangbaner
  - at der gennemføres en kampagne for niveaufri adgang til butikker, caféer, banker mv. langs de nye tilgængelige ruter
  - at der – med forbehold for Borgerrepræsentationens vedtagelse af sagen "Indstilling om tillægsbevillinger vedrørende budget 2005" - gives en anlægsbevilling på 5 mio. kr. til gennemførelse af ovennævnte tilgængelighedsindsatser under Vej & Parks anlægsramme (funktion 2.22.3 vejanlæg), og at der til finansiering af bevillingen overføres 5 mio. kr. fra Økonomiforvaltningens tilgængelighedspulje (funktion 6.51.1) til Vej & Parks anlægsramme (funktion 2.22.3 vejanlæg)
- at de relevante handicaporganisationer høres, når de konkrete tilgængelighedsindsatser er samlet i et detailkatalog.

Bygge- og Teknikudvalgets beslutning i mødet den 5. oktober 2005

Sagen blev udsat.

Bygge- og Teknikudvalgets beslutning i mødet den 12. oktober 2005

Sagen blev udsat

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat
for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

RESUME

På Bygge- og Teknikudvalgets møde onsdag den 9. marts 2005 godkendte Bygge- og Teknikudvalget, at København på sigt skal gøres tilgængelig efter principperne i "Totalmodellen" og at finansiering af 1. etape - implementering af "Rutenet-modellen" til ca. 75 mio. kr. - skulle drøftes i forbindelse med budget 2006 (BTU 137/2005).

Borgerrepræsentationen godkendte på sit møde den 2. juni 2005 indstillingen om Københavns Kommunes samlede handicappolitik, som består af alle forvaltningernes handleplaner og indsatsområder - herunder Bygge- og Teknikforvaltningens handlingsplan "Den tilgængelige by". Det fremgår bl.a., at Borgerrepræsentationen beslutter, at en eventuel finansiering af aktiviteter, hvortil der kræves finansiering i 2006, skal indgå i drøftelserne om budget 2006 (BR 336/05).

Ved Budgetforlig 2006 udtrykte parterne enighed om at "afsætte en pulje på 5 mio. kr. i 2006 til en ekstra indsats for tilgængelighed. Puljen udmøntes af aftaleparterne efter høring af relevante handicaporganisationer." Pengene skal i flg. forligsaftalen "sikre en yderligere understøttelse af gennemførelsen af handicappolitikken".

Økonomiudvalget anbefalede i sit møde den 27. september 2005 indstillingen "Indstilling om tillægsbevillinger vedrørende budget 2005" over for Borgerrepræsentationen, herunder at der afsættes 5 mio. kr. i en pulje under Økonomiudvalget til en ekstra indsats for tilgængelighed med henblik på udmøntning efter høring af handicaporganisationerne.

Bygge- og Teknikforvaltningen anbefaler på baggrund heraf, at der igangsættes tilgængelighedsindsatser for i alt 5 mio. kr. på udvalgte ruter i Indre By, hvor flest mennesker færdes. Det foreslås endvidere, at arbejderne igangsættes allerede i 2005, og færdiggøres i 2006.

Den økonomiske ramme for "Rutenet-modellens" gennemførelse er skønnet til 75 mio. kr. Jf. BTU 137/2005. Med en anlægsbevilling på 5 mio. kr. fordelt med kr. 500.000 for budgetår 2005 og kr. 4.500.000 for budgetår 2006, kan Bygge- og Teknikforvaltningen begynde på implementeringen af "Rutenet-modellen" på udvalgte ruter i Indre By, hvor en lang række fysiske forbedringer, som medfører øget tilgængelighed for alle, kan udføres.

Sagen var på dagsordenen for Bygge- og Teknikudvalgets møder den 5. og den 12. oktober 2005, men blev begge gange udsat.

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat
for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

SAGSBESKRIVELSE

Baggrund

Borgerrepræsentationen godkendte den 9. september 2004 en handicappolitisk strategi bestående af visioner og målsætninger, der skal sikre, at forholdene for handicappede i København forbedres på alle områder (BR 399/04).

Bygge- og Teknikudvalget behandlede den 9. marts handlingsplanen for tilgængelighed i Københavns byrum, "Den tilgængelige by", hvor det besluttedes, at København skal være en tilgængelig by, hvor alle kan færdes trygt, sikkert og på uafhængig vis (BTU 137/2005).

Den samlede handlingsplan lægger op til, at der over en 5-årig periode etableres et net af tilgængelige ruter over hele byen. Forudsætningen for at kunne igangsætte og implementere denne såkaldte "Rutenet-model" er, at finansieringen optages i budgettet for 2006 og de følgende år, hvilket vil koste ca. 12,5 mio. kr. årligt og i alt ca. 75 mio. kr.

Borgerrepræsentationen godkendte på møde den 2. juni 2005 indstillingen om Københavns Kommunes samlede handicappolitik, som består af alle forvaltningernes handleplaner og indsatsområder – herunder Bygge- og Teknikforvaltningens handlingsplan "Den tilgængelige by". Det fremgår bl.a., at Borgerrepræsentationen beslutter, at en eventuel finansiering af aktiviteter, hvortil der kræves finansiering i 2006, skal indgå i drøftelserne om budget 2006 (BR 336/05).

Ved Budgetforlig 2006 udtrykte parterne enighed om at "afsætte en pulje på 5 mio. kr. i 2006 til en ekstra indsats for tilgængelighed. Puljen udmøntes af aftaleparterne efter høring af relevante handicaporganisationer." Pengene skal i flg. forligsaftalen "sikre en yderligere understøttelse af gennemførelsen af handicappolitikken".

Økonomiudvalget anbefalede i sit møde den 27. september 2005 indstillingen "Indstilling om tillægsbevillinger vedrørende budget 2005" over for Borgerrepræsentationen, herunder at der afsættes 5 mio. kr. i en pulje under Økonomiudvalget til en ekstra indsats for tilgængelighed med henblik på udmøntning efter høring af handicaporganisationerne.

Det foreslås, at arbejderne igangsættes allerede i 2005, og færdiggøres i 2006. Det vil skabe stor synlighed og synergi samt komme både københavnere, turister og pendlere til gode. Det indstilles at midlerne anvendes til at gennemføre en stor del af det rutenet af gader og strøg, som foreslået i handlingsplanen 'Den tilgængelige by'. Det drejer sig om en indsats på tilgængelighedsruterne i Indre By for i alt 5 mio. kr. på følgende områder:

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat

for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

1. Nedsænkning af kantsten og etablering af opmærksomhedsfelter ved fodgængerovergange.
2. Oprettning af små ujævnheder og lunger i gangbelægninger og regulering af uhensigtsmæssigt sidefald på fortov.
3. Etablering af gangbaner hen over overkørsler, som i dag ingen gangbaner har.
4. Udskiftning af gamle vandrender i fortovsbelægninger til nyudviklede, mere tilgængelige render.
5. Udbygning og etablering af sammenhæng mellem eksisterende ledelinier for blinde og svagsynede.
6. Etablering af manglende lydsignaler ved lyskryds.
7. Fjernelse eller omplacering af uhensigtsmæssigt placeret byrumsinventar i gangbaner.
8. Kampagne for niveaufri adgange til butikker, caféer, banker mv. langs rutenettet.

Udvalgte ruter

Forvaltningen anbefaler, at der igangsættes initiativer i Indre By, hvor flest mennesker færdes.

De udvalgte ruter består af to primærruter og en sekundærrute.

Den første primærrute forbinder Hovedbanegården med Metrostationen på Kgs. Nytorv via Strøget og fortsætter til enden af Nyhavn ved Havnebussens stoppested, hvorfra man kan komme videre til Operaen og de øvrige Havnebusstoppesteder. Den anden primærrute forbinder Nørreport Station ad Fiolstræde og Strøget med Havnebussens stoppested ved Christians Brygge. Købmagergade er fravalgt som primærrute p.gr. af de meget dårlige belægninger, der kræver et omfattende og selvstændigt renoveringsarbejde før gaden kan blive tilgængelig for alle.

En sekundær rute forlænger ruten fra Nyhavn langs havnepromenaden til Langelinie.

De nævnte ruter er udvalgt af Bygge- og Teknikforvaltningens tværfaglige tilgængelighedsteam, som består af medarbejdere fra Vej & Parks fagkontorer, fra Byggeri & Bolig og Plan & Arkitektur samt 3 eksterne repræsentanter, som er udpeget af De Samvirken-

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat
for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

de Invalideorganisationer (hhv. 2 fra Dansk Blindesamfund og 1 fra Dansk Handicap Forbund).

Ruterne er udvalgt som de første og vigtigste ruter at gå i gang med at gøre tilgængelige for alle, fordi det er her flest borgere, pendlere og turister færdes. Ruterne starter og slutter ved offentlige transportmidler, som allerede har god tilgængelighed og er nemme at komme til langvejs fra.

Økonomi

En anlægsbevilling på 5 mio. kr. vil sikre gennemførelse af en lang række tilgængelighedsindsatser, som det fremgår af nedenstående skema.

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat
for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

Tilgængelighedsindsats	mio. kr.
Nedsænkning af kantsten og etablering af opmærksomhedsfelter ved fodgængerovergange	2,2
Opretning af små ujævnheder og lunger i gangbelægninger og regulering af uhensigtsmæssigt sidefald på fortov	1,1
Etablering af gangbaner hen over overkørsler, som i dag ingen gangbaner har	0,6
Udskiftning af gamle vandrender i fortovsbelægninger til nyudviklede, mere tilgængelige render	0,25
Udbygning og etablering af sammenhæng mellem eksisterende ledelinier for blinde og svagsynede	0,1
Etablering af manglende lydsignaler ved lyskryds	0,25
Fjernelse eller omplacering af uhensigtsmæssigt placeret byrumsinventar i gangbaner	0,45
Kampagne for niveaufri adgang til butikker, caféer, banker mv. langs rutenettet	0,05
I alt	5,0

Alle beløb er ekskl. moms og i niveau oktober 2005.

Forvaltningen anbefaler, at pengene overføres til Vej & Parks anlægsramme (funktion 2.22.3 vejanlæg), og at der til finansiering af bevillingen overføres 5 mio. kr. fra Økonomiforvaltningens tilgængelighedspulje (funktion 6.51.1) til Vej & Parks anlægsramme (funktion 2.22.3 vejanlæg) – med forbehold for Borgerrepræsentationens vedtagelse af sagen ”Indstilling om tillægsbevillinger vedrørende budget 2005”.

Forvaltningen anbefaler således, at tilgængelighedsindsatserne igangsættes allerede i 2005, og færdiggøres i 2006.

De kr. 500.000 for budgetår 2005 skal anvendes til en øjeblikkelig iværksættelse af registrering af barriererne i Indre By på de udvalgte ruter samt til projektering af konkrete løsningsforslag som samles i et detailkatalog over tilgængelighedstiltag, som udføres primo 2006.

De kr. 4.500.000 for budgetår 2006 skal anvendes til udførelse af alle de ovennævnte tilgængelighedstiltag, så snart vejrforholdene tillader det i 2006. Kampagnen for niveaufri adgang til butikker, caféer, banker mv. igangsættes umiddelbart optil, at alle de

DAGSORDEN med indstilling ... fortsat
for ordinært møde onsdag den 9. november 2005

fysiske tiltag udføres med det formål at motivere butiks- og grundejere langs rutenettet til selv at iværksætte tilgængelighedsfremmende tiltag.

Miljøvurdering

Indstillingen er ikke omfattet af Bygge- og Teknikforvaltningens positivliste for indstillinger der skal miljøvurderes.

Bygge- og Teknikforvaltningen vil gennemføre en miljøvurdering af de endelige projektforslag, der tænkes samlet i et detailkatalog, som vil foreligge primo 2006.

Høring

Borgerrepræsentationen godkendte den 9. september 2004 en handicappolitisk strategi bestående af visioner og målsætninger (BR 399/04).

Økonomiforvaltningen har efterfølgende sendt den samlede handicappolitik til høring i alle udvalg samt i Det Sociale Brugerråd og hos De Samvirkende Invalideorganisationer, inden den endelige politiske godkendelse forelå i Borgerrepræsentationen den 2. juni 2005 (BR 336/05).

Bygge- og Teknikforvaltningens tværfaglige tilgængelighedsteam har fra starten af arbejdet med handlingsplanen for tilgængeligheden i Københavns byrum haft tre eksterne personer med, som er udpeget af paraplyorganisationen De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI). De tre personer repræsenterer hhv. Dansk Handicapforbund og Dansk Blindesamfund.

Bygge- og Teknikforvaltningen vil endvidere sikre, at de relevante handicaporganisationer vil blive hørt, når de konkrete tilgængelighedsindsatser som nævnt i denne indstilling er samlet i et detailkatalog.

Ole Bach